

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

*INSTITUTA ZA AKREDITIRANJE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2019. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

**INSTITUTA ZA AKREDITIRANJE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2019. GODINU**

Broj: 02-16-1-734/20

Sarajevo, juli 2020. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	5
	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	5
	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	7
II	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	9
1.	KRITERIJI	9
2.	REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA	9
3.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	10
3.1	Funkcionisanje sistema internih kontrola	11
3.2	Organizacija i rukovođenje	12
4.	BUDŽET	12
5.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	12
5.1	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	13
5.2	Pregled prihoda i primitaka	13
5.3	Bilans stanja	13
5.3.1	<i>Popis sredstava i obaveza</i>	<i>14</i>
5.3.2	<i>Sredstva - Kratkoročna potraživanja</i>	<i>14</i>
5.4	Pregled dinamike zapošljavanja	15
6.	JAVNE NABAVKE	16
7.	KOMENTARI	17
	PRILOZI	17

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institut)** koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2019. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji **Instituta** prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2019. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od **Instituta** u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje¹

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o finansijskim izvještajima, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *do kraja obračunskog perioda za 2019. godinu nisu okončane sve aktivnosti na usaglašavanju potraživanja i usklađivanju stanja u pomoćnoj evidenciji i Glavnoj knjizi (tačka 5.3.2. Izvještaja).*

¹ Paragraf kojim revizor skreće pažnju korisnicima izvještaja na pitanja koja su prezentovana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koje su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važne za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvještaja; u revizionoj praksi ovaj paragraf se naziva još i "isticanje pitanja".

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Instituta** je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Sa rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja **Instituta** za 2019. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije **Instituta** za 2019. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od **Instituta** u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Instituta** je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje **Instituta**, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 17.07.2020. godine

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za ocjenu usklađenosti sa zakonima i drugim propisima korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2019. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o finansiranju institucija BiH.

2. REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je finansijsku reviziju Instituta za 2018. godinu, sačinio Izvještaj o finansijskoj reviziji i dao mišljenje s rezervom na finansijske izvještaje (zbog neslaganja kratkoročnih potraživanja u pomoćnoj u odnosu na Glavnu knjigu) i pozitivno mišljenje na usklađenost, sa skretanjem pažnje na neusklađenost Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa odlukama Vijeća ministara BiH. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti. Institut je postupio u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i obavijestio nas o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u izvještaju o obavljenoj reviziji za 2018. godinu.

Uvidom u preduzete aktivnosti, dajemo osvrt na realizaciju preporuka:

Ocjena realizacije preporuka	Realizovana	Realizacija u toku	Nerealizovana
Sistem internih kontrola je unaprijeđen u dijelu za koji su date preporuke: -Ispravnost obračuna putnog naloga potvrđuje se potpisom prije isplate troškova putem elektronske blagajne. -Kontroliše se fakturisanje cijena za hotelski smještaj u odnosu na ponuđene cijene, -Kod isplate autorskih honorara se uglavnom prilažu dokazi da je plaćena putarina.			
Završene su aktivnosti na usaglašavanju opisa poslova radnih mjesta i prijedlog pravilnika o sistematizaciji dostavljen je			

nadležnim institucijama za pribavljanje mišljenja.			
Uz finansijske izvještaje dostavljeni su traženi obrasci i zabilješke, ali je u obrascu o prosječnom broju zaposlenih naveden pogrešan podatak koji nije korigovan i dostavljen u Ministarstvo finansija i trezora BiH.		●	
Računi za održavanje akreditacije pravovremeno su dostavljeni kupcima i evidentirani kroz modul potraživanja.	●		
Popis potraživanja nije potkrijepljen analitičkim pregledom niti je u zapisniku komisije za popis konstatovano da stanje ne odgovara stanju u Glavnoj knjizi.			●
Većina kupaca je potvrdila saglasnost salda iskazanih u pomoćnim knjigama Instituta. Manji broj kupaca nije vratio ovjerene izvode otvorenih stavki, ali nisu osporili stanje koje se vodi u Institutu. Korekcije u pomoćnoj i Glavnoj knjizi trezora su izvršene u 2020. godini.		●	
Institut je naplatio potraživanja po osnovu refundacije bolovanja iz ranijeg perioda, a tokom godine je podnosio zahtjeve za refundaciju sredstava.	●		
Planiranje sredstava za plaće je vršeno na osnovu odobrenog broja prema dinamici zapošljavanja, a prosječan broj zaposlenih tokom godine je bio veći od odobrenog, zbog čega je bilo potrebno osigurati dodatna sredstva kroz prestrukturisanje.			●
Procedura izbora dobavljača za nabavku goriva za 2019. godinu provedena je prije dostavljanja izvještaja o reviziji za 2018. godinu, zbog čega nije razmatrana opcija zaključenja okvirnog sporazuma.			●
U testiranim procedurama javnih nabavki dokazi o kvalifikovanosti su dostavljeni u propisanim rokovima.	●		

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Institut je odgovoran za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Sistem finansijskog upravljanja i kontrole je implementiran u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH², Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. U prethodnom periodu Institut je sačinio popis i mapiranje poslovnih procesa, utvrdio i procijenio rizike i izradio Registar rizika,

² Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

te ažurirao rizike početkom 2020. godine. Institut je popunio obrazac Godišnjeg izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli za 2019. godinu i dostavio Centralnoj harmonizacijskoj jedinici.

Interna revizija: U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH³ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH⁴, za obavljanje interne revizije u Institutu nadležna je Jedinica interne revizije u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH. U toku 2019. godine nije bilo aktivnosti u vezi sa obavljanjem interne revizije u Institutu.

3.1 Funkcionisanje sistema internih kontrola

Problem sa obavljanjem finansijsko-računovodstvenih poslova zbog dužeg odsustva dva zaposlena bio je prisutan i tokom 2019. godine, što se u određenoj mjeri odrazilo na funkcionisanje sistema internih kontrola.

Postupcima revizije uočili smo nedostatke koji se odnose na planiranje budžeta i uspostavljanje kontrolnih aktivnosti prilikom evidentiranja pojedinih izdataka:

- planiranje pojedinih naknada nije vršeno na osnovu podataka o zaključenim ugovorima ili pravu na naknadu (smještaj, odvojeni život) ili podacima iz kadrovske evidencije (jubilarne nagrade), te smo kod većine naknada uočili da je realizacija na pripadajućem analitičkom kontu veća u odnosu na planirani iznos;
- knjiženje pojedinih naknada plaće nije vršeno na pripadajući konto u okviru sintetičke grupe konta (naknada plaće za vrijeme godišnjeg odmora knjižena na konto neto plaće);
- prilikom isplate naknade za korištenje ličnog vozila u službene svrhe nije priložena kompletna dokumentacija (karta udaljenosti sa iskazanom kilometražom i dokaz o cijeni goriva), a kod putnih naloga se ne upisuje datum pravljanja;
- naknada štete na vozilu je realizovana direktnim plaćanjem dobavljaču koji je izvršio popravku vozila, a ne putem Jedinistvenog računa trezora.

PREPORUKA 1

Institut treba prilikom planiranja pojedinih naknada koristiti raspoložive podatke iz kadrovske evidencije, izdatke evidentirati na pripadajuća analitička konta i osigurati da se isplata vrši na osnovu potpune i vjerodostojne dokumentacije, a naplatu štete na vozilima treba vršiti putem Jedinistvenog računa trezora.

Na osnovu testiranog uzorka za obračun plaća konstatovali smo da koeficijenti na osnovu kojih se obračunavao minuli staž nisu tačno iskazani, odnosno da su veći u odnosu na ukupan radni staž na koji se treba primjenjivati obračun minulog staža. U Institutu nam nisu mogli prezentovati informacije kada su u sistem za obračun plaća (COIP) uneseni pogrešni podaci na osnovu kojih se vrši obračun minulog staža. U toku obavljanja završne revizije upoznat smo da je direktor imenovao komisiju koja je izvršila kontrolu radnog staža i koeficijenata za obračun minulog staža za sve zaposlene.

³ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 49/12 i 69/12

PREPORUKA 2

Potrebno je da Institut, na osnovu izvršene kontrole, ispravno evidentira podatke o radnom stažu u sistemu za obračun plaća. Također, treba preispitati kada i kako su uneseni pogrešni podaci i da li su nakon inicijalnog unošenja podataka u sistem za obračun plaća vršene korekcije i u skladu sa tim preduzeti neophodne radnje.

3.2 Organizacija i rukovođenje

Unutrašnja organizacija i način rada Instituta utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji iz 2018. godine, kojim su sistematizovana mjesta za 28 izvršilaca.

Institut je, nakon usaglašavanja opisa poslova radnih mjesta, u septembru 2019. godine dostavio Prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji nadležnim institucijama radi davanja mišljenja. Na dostavljeni Prijedlog pravilnika pribavljena su mišljenja Ureda za zakonodavstvo i Ministarstva pravde BiH. Mišljenje Ministarstva finansija i trezora BiH nije dostavljeno do datuma sačinjavanja ovog Izvještaja i pored urgencije koju je Institut uputio u novembru 2019. godine.

4. BUDŽET

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2019. godinu⁵, Institutu su odobrena sredstva u iznosu od 1.182.000 KM. Navedeni zakon usvojen je tek krajem 2019. godine pa se Institut tokom godine finansirao na osnovu odluka o privremenom finansiranju institucija BiH (četiri odluke).

Ukupno izvršenje budžeta za 2019. godinu iznosilo je 1.144.464 KM. Skoro sve kategorije u okviru tekućih izdataka su realizovane sa visokim procentom, što je posljedica odobrenog prestrukturisanja. Kapitalni izdaci nisu realizovani zbog kasnog usvajanja budžeta.

Institut je nakon usvajanja budžeta izvršio usklađivanje (prestrukturisanje) rashoda na osnovu odluke Ministarstva finansija i trezora BiH. Značajna povećanja sredstava odnose se na plaće i naknade (33.000 KM) i ugovorene usluge (25.000 KM), za koja je Institut u obrazloženjima naveo da su neophodna zbog većeg broja zaposlenih u odnosu na odobreni broj, prouzrokovan bolovanjima zaposlenih i zbog većeg broja realizovanih nadzora i ocjena laboratorija koje utiču na isplate vanjskim ekspertima.

Plan i program rada Instituta za 2019. godinu dostavljen je Vijeću ministara BiH koje ga je usvojilo 27.12.2018. godine. Izvještaj o radu Instituta za 2019. godinu dostavljen je Vijeću ministara BiH, a do okončanja revizije nije razmatran.

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Institut je sačinio Godišnji finansijski izvještaj za 2019. godinu i dostavio ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. Uz propisane obrasce dostavljene su analize izvršenja budžeta i zabilješke uz bilansne pozicije.

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 84/19 od 24.12.2019. godine

Analizom bilješki uz finansijske izvještaje konstatovali smo da sadrže kratka obrazloženja o realizaciji budžeta i informacije o bilansnim pozicijama, s tim da je kod kratkoročnih potraživanja naveden iznos evidentiran u Glavnoj knjizi, a ne stvarni iznos potraživanja (opširnije u tački 5.3.2 Izvještaja). U obrascu Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih naveden je manji broj prosječno zaposlenih u odnosu na podatke o broju zaposlenih za koje je isplaćena plaća u toku godine. Do sačinjavanja izvještaja nije dostavljen dokaz da je izvršena korekcija i da je upućena Ministarstvu finansija i trezora BiH radi tačnog iskazivanja u Izvještaju o izvršenju budžeta institucija BiH.

5.1 Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u periodu od 01.01. do 31.12.2019. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 1.144.464 KM, što je u odnosu na rashode planirane budžetom za 2019. godinu manje za 37.536 KM.

Značajni rashodi iz budžeta odnose se na: bruto plaće (661.767 KM), naknade troškova zaposlenih (85.181 KM), izdatke telefonskih i poštanskih usluga (12.769 KM), putne troškove (103.991 KM), izdatke za upotrebu vozila (12.995 KM), unajmljivanje imovine i opreme (101.718 KM) i ugovorene i druge posebne usluge (136.955 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

5.2 Pregled prihoda i primitaka

U pregledu prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama u periodu od 01.01. do 31.12.2019. godine, ukupno ostvareni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 538.359 KM, što je u odnosu na prihode i primitke planirane budžetom za 2019. godinu više za 70.359 KM.

Ostvareni prihodi se odnose na: prihode od taxi (2.285 KM), vlastite prihode Instituta (525.713 KM) i ostale neplanirane prihode po osnovu refundacije bolovanja iz ranijih godina (10.361 KM).

Vlastiti prihodi Instituta iskazuju se u Glavnoj knjizi nakon naplate potraživanja na žiroračun Ministarstva finansija i trezora BiH i uparivanja kroz modul potraživanja koji vrši Institut. Evidentirani iznos vlastitih prihoda se odnosi na naplaćene prihode za koje je kroz modul potraživanja izvršeno uparivanje sa evidentiranim računima. Iznos naplaćenih prihoda je veći u odnosu na prethodnu godinu za 132.581 KM jer su računi za održavanje sistema akreditacije ispostavljeni pravovremeno, a konstatovana su i određena poboljšanja prilikom evidentiranja potraživanja, unosa u modul i uparivanja sa podacima o plaćanju.

5.3 Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2019. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 244.208 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 339.714 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na kratkoročna potraživanja (206.545 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (37.663 KM), kratkoročne tekuće obaveze (30.686 KM), obaveze prema zaposlenima (68.779 KM) i kratkoročna razgraničenja (202.586 KM).

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

5.3.1 Popis sredstava i obaveza

Institut je izvršio popis stalnih sredstava i obaveza, a kod potraživanja od kupaca konstatovano je ukupno stanje, bez analitički popisanih potraživanja i bez komentara da se tako popisano stanje ne slaže sa podacima u Glavnoj knjizi.

Komisija za popis stalnih sredstava konstatovala je da su postojali određeni problemi prilikom vršenja popisa (pojedina stalna sredstva nisu obilježena inventurnim brojevima, oprema obilježena drugačije od načina na koji se vodi u knjizi stalnih sredstava, različita sredstva obilježena istim inventurnim brojevima, određeni broj stalnih sredstava nije pronađen u prostorijama Instituta i sl.). Sredstva koja nisu pronađena u Institutu su predložena za isknjiženje kao manjak, a dio stalnih sredstava koja se ne koriste predložena su za otpis. Na osnovu prijedloga komisije donesena je odluka o utvrđivanju manjka i odobravanju isknjižavanja stalnih sredstava koja nisu bila u funkciji i koja nisu prenesena na novu lokaciju prilikom preseljenja Instituta (Institut je u toku 2019. godine dva puta mijenjao lokaciju).

PREPORUKA 3

Prilikom popisa potraživanja treba osigurati analitički pregled istih kako bi se ustanovilo da li odgovaraju podacima u Glavnoj knjizi. Za stalna sredstva je potrebno osigurati inventurne brojeve i obilježiti ih, kako bi se omogućio lakši rad komisije prilikom popisa stalnih sredstava.

5.3.2 Sredstva - Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u Glavnoj knjizi trezora u iznosu od 202.596 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 124.690 KM. Evidentirani iznos kratkoročnih potraživanja odnosi se na potraživanja od pravnih osoba za obavljene usluge iz nadležnosti Instituta i sa datumom 31.12.2019. godine nije usaglašen sa potraživanjima iskazanim u pomoćnoj evidenciji. U zabilješkama uz bilansne pozicije, koje su sastavni dio godišnjeg finansijskog izvještaja, kod kratkoročnih potraživanja je naveden iznos koji je evidentiran u Glavnoj knjizi, bez napomene da se taj iznos ne slaže sa podacima u pomoćnoj evidenciji, i informacija o aktivnosti Instituta na sravnjenju iskazanih potraživanja.

Institut je izvršio sravnjenje starih potraživanja sa većim brojem kupaca, na osnovu čega su izvršene korekcije u modulu potraživanja i u Glavnoj knjizi. Jedan broj kupaca nije dostavio podatke o svojim dugovanjima prema Institutu niti su osporili iznos evidentiranog duga, pa su za njih potraživanja iskazana u iznosu koji je evidentiran u pomoćnoj evidenciji.

Tokom godine se problematikom evidentiranja potraživanja i sravnjenja sa kupcima uglavnom bavio zamjenik direktora, jer je državni službenik, u čijem opisu poslova su navedeni poslovi, bio odsutan tokom godine zbog duže bolesti, a zatim je penzionisan na lični zahtjev. Međutim, zbog nepredviđenih okolnosti u periodu sačinjavanja finansijskog izvještaja za 2019. godinu (bolest, a zatim i smrt zamjenika direktora), nisu pravovremeno okončane sve aktivnosti u vezi sa usaglašavanjem potraživanja. Naime, nisu unesene korekcije za koje je prilikom usaglašavanja utvrđeno da se radi o greškama koje su nastale u ranijem periodu prilikom evidentiranja kroz modul potraživanja. Prema podacima koje je Institut dobio nakon usaglašavanja sa kupcima, potraživanja na 31.12.2019. godine su iznosila 173.093 KM, a u modulu potraživanja (zvaničnoj pomoćnoj evidenciji potraživanja) taj iznos je 178.358 KM. Prilikom sravnjenja potraživanja je konstatovano da se potraživanja utvrđena na osnovu

usaglašavanja sa kupcima razlikuju od podataka u Glavnoj knjizi, te da zbog zatvaranja poslovnih knjiga nije bilo moguće izvršiti korekcije u Glavnoj knjizi, kako bi se podaci usaglasili. Kako su u Glavnoj knjizi iskazana potraživanja u iznosu od 202.596 KM, evidentno je da razlika između usaglašenih potraživanja (prihvaćenih od kupaca) i Glavne knjige na 31.12.2019. godine iznosi 29.493 KM.

Korekcije su izvršene u 2020. godini, pa smo na osnovu dostavljenih dokumenata konstatovali da je modul potraživanja usaglašen sa nespornim potraživanjima od kupaca u januaru 2020. godine. Knjiženja u Glavnoj knjizi izvršena su u toku prvog kvartala 2020. godine, pa su na taj način usaglašena potraživanja sa pomoćnom evidencijom (modulom potraživanja).

Institut je tokom godine preduzeo određene aktivnosti na otklanjanju ranije uočenih nedostataka vezanih za evidentiranje potraživanja, pravovremeni unos kroz modul potraživanja i utvrđivanje tačnog salda potraživanja na osnovu sravnjenja sa kupcima.

Uspostavljeno je evidentiranje izlaznih računa kroz pomoćnu knjigu (knjiga izlaznih računa-KIF), mada tako uspostavljen način evidentiranja, po našem mišljenju, nije u potpunosti funkcionalan. Naime, Institut prvo ispostavlja predračune za laboratorije, koji se evidentiraju u zasebnoj evidenciji, a nakon obavljenog posla (ocjenjivanje na licu mjesta, nadzor ili druga vrsta usluge) sačinjava se račun i evidentira u KIF. Na osnovu uvida u obje evidencije, uočili smo da se predračuni i računi evidentiraju hronološki u zasebnim knjigama i označeni su istim brojevima, pa tako predračun za jednog kupca može nositi isti broj računa za drugog kupca (samo sa različitim datumom). Također, ne postoji veza između predračuna i računa za istog kupca i predračun se ne može jednostavno povezati sa pripadajućim računom. Imajući u vidu činjenicu da kupci nekad vrše plaćanje po predračunu, neki po račun, a da pritom svaki račun koji se unosi u modul potraživanja dobija novi (sistemski) broj, postojanje različitih (neuvezanih) evidencija može otežati sravnjenje sa kupcima u nekom budućem periodu. Također smo uočili da knjiga izlaznih računa nije zaključena na kraju godine, niti je izvršeno sabiranje svih izlaznih računa koji su evidentirani, kao dodatni kontrolni postupak za kontrolu sveobuhvatnosti unesenih podataka u pomoćnu evidenciju (modul potraživanja).

PREPORUKA 4

Institut treba osmisliti adekvatan način obilježavanja računa i njihovo evidentiranje u knjizi izlaznih računa, radi jednostavnijeg praćenja i sravnjenja sa kupcima. Neophodno je nastaviti sa ažurnim uparivanjem uplata i osigurati sravnjenje sa kupcima tokom godine, vodeći računa da se eventualne razlike po sravnjenju mogu izvršiti prije isteka obračunskog perioda za koji se sastavljaju izvještaji.

U cilju nezavisne potvrde stanja potraživanja, tokom revizije smo uputili zahtjeve za konfirmacijom (potvrdom) iskazanih stanja određenom broju kupaca. Do okončanja završne revizije dobili smo potvrdu samo od jednog kupca čije stanje je usaglašeno sa evidencijama u Institutu.

5.4 Pregled dinamike zapošljavanja

Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2019. godinu Institutu je odobren broj od 21 zaposlenog. Institut je tokom čitave godine imao veći broj zaposlenih od Zakonom odobrenog broja, jer je vršen angažman zaposlenih na određeno vrijeme zbog dužeg bolovanja troje zaposlenih. Na osnovu podataka o broju zaposlenih kojima je isplaćena plaća u toku godine, broj zaposlenih je tokom godine varirao i kretao se od 22 do 24, a prosječan broj

zaposlenih iznosi 23. Institut je u obrascu „Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih“ naveo podatak o prosječnom broju od 21 zaposlenog.

U toku godine prestao je radni odnos za dva državna službenika zbog penzionisanja, te je stvarni broj zaposlenih na 31.12.2019. godine iznosio 21.

6. JAVNE NABAVKE

Institut je donio Plan javnih nabavki za 2019. godinu, a odlukom direktora imenovane su komisije za provođenje postupaka javnih nabavki.

Prema prezentovanim podacima, Institut je u 2019. godini proveo četiri postupka javnih nabavki iz tekućih izdataka (konkurentski i postupak u skladu sa Aneksom II, dio B). Nakon provedenih postupaka ukupna vrijednost zaključenih ugovora i okvirnih sporazuma iznosila je 57.263 KM (bez PDV-a) i odnosi se na tekuće izdatke. Institut je kod provođenja konkurentskih postupaka planirao provođenje e-aukcija, koje su realizovane u zavisnosti od broja pristiglih ponuda.

U postupcima javnih nabavki nismo uočili značajnije nedostatke, a opća zapažanja se odnose na sljedeće:

- Tenderskom dokumentacijom za nabavku aviokarata nije predviđena primjena preferencijalnog tretmana domaćeg. Navedeni nedostatak nije imao uticaja na konačan izbor dobavljača, sa kojim je zaključen okvirni sporazum u iznosu od 42.735 KM.
- Za usluge servisiranje vozila, registraciju i kasko osiguranju službenih vozila izbor dobavljača se vršio putem direktnog sporazuma bez potpisivanja ugovora. Pojedinačne odluke o direktnom sporazumu donose se nakon što je izvršena usluga, pa provođenje direktnog sporazuma onda gubi svrhu. Odluke o provođenju direktnog sporazuma je potrebno donijeti prije nego se izvrši izbor dobavljača, odnosno realizuje usluga.

7. KOMENTARI

Institut u ostavljenom roku nije dostavio komentare na Nacrt izvještaja o reviziji za 2019. godinu, tako da ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o reviziji za 2019. godinu.

Vođa tima za finansijsku reviziju

Snježana Baštinac, viši revizor, v.r.

Rukovodilac Odjela za finansijsku reviziju

Miro Galić, viši revizor, v.r.

Članovi tima za finansijsku reviziju

Fatima Mehanović, revizor, v.r.

Adnan Muharemagić, revizor, v.r.

Rukovodilac Odjela za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta finansijske revizije

Dragoljub Kovinčić, viši revizor, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2019. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2019. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2019. godinu

Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet (2+3)	Izvršenje budžeta	Procenat 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	1.152.000	0	1.152.000	1.144.464	99
Bruto plaće i naknade	630.000	33.000	663.000	661.767	100
Naknade troškova zaposlenih	86.000	0	86.000	85.181	99
Putni troškovi	152.000	-48.000	104.000	103.991	100
Izdaci telefonskih i pošt. usluga	16.000	-3.000	13.000	12.769	98
Izdaci za energiju i kom. usluge	21.000	-4.000	17.000	16.780	99
Nabavka materijala	10.000	1.000	11.000	10.373	94
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	10.000	0	10.000	8.450	85
Unajmljivanje imovine i opreme	107.000	-4.000	103.000	101.718	99
Izdaci za tekuće održavanje	5.000	-1.000	4.000	3.487	87
Izdaci za osiguranje	3.000	1.000	4.000	2.993	75
Ugovorene i druge posebne usluge	112.000	25.000	137.000	136.955	100
2. Kapitalni izdaci	30.000	0	30.000	0	0
Nabavka zemljišta			0		
Nabavka građevina			0		
Nabavka opreme	30.000		30.000		0
Nabavka ostalih stalnih sredstava			0		
Rekonstrukcija i investiciono održ.			0		
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Budžet-neposredna potrošnja (1+2+3)	1.182.000	0	1.182.000	1.144.464	97
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
			0		
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
			0		
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
			0		
8. Ukupno (4+5+6+7)	1.182.000	0	1.182.000	1.144.464	97

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo _____ 2020. godine.

Direktor:
Željko Medak

Bilans stanja na 31.12.2019. godine

Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine

Tabela II

Opis	31.12.2019.	31.12.2018.	Procenat 2/3*100
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	206.545	330.568	62
Novčana sredstva	0	3.292	0
Kratkoročna potraživanja	206.545	327.276	63
Kratkoročni plasmani			
Interni finansijski odnosi			
Zalihe			
Kratkoročna razgraničenja			
2. Stalna sredstva	37.663	49.177	77
Stalna sredstva	265.288	269.466	98
Ispravka vrijednosti	227.625	220.289	103
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	37.663	49.177	77
Dugoročni plasmani			
Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (1+2)	244.208	379.745	64
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	302.051	424.641	71
Kratkoročne tekuće obaveze	30.686	34.710	88
Kratkoročni krediti i zajmovi			
Obaveze prema zaposlenima	68.779	59.730	115
Interni finansijski odnosi			
Kratkoročna razgraničenja	202.586	330.201	61
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi			
Ostale dugoročne obaveze			
Dugoročna razgraničenja			
5. Izvori sredstava	37.663	49.177	77
Izvori sredstava	37.663	49.177	77
Ostali izvori sredstava			
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	339.714	473.818	72

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo _____ 2020. godine.

Direktor:
Željko Medak

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Institut) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2019. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora BiH, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2019. godinu (Službeni glasnik BiH broj 84/19) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Instituta.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa tako i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 29.04.2020.

Direktor:

Željko Medak